

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԳՆՈՒՄՆԵՐԻ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ ԲՈՂՈՔՆԵՐ ՔՆՆՈՂ ԱՆՁ

ք. Երևան

13.06.2019թ.

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ
ՀՀ ԳՆՈՒՄՆԵՐԻ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ ԲՈՂՈՔՆԵՐ
ՔՆՆՈՂ ԱՆՁԻ
թիվ ՍՑ-ԼՕ-2019/39

Նախագահությամբ՝ ՀՀ գնումների հետ կապված բողոքներ քննող անձ Լ. Օհանյանի
Քարտուղարությամբ՝ Լ. Անանիկյանի

ՀՀ գնումների հետ կապված բողոքներ քննող անձը (այսուհետ՝ նաև Բողոքներ
քննող անձ)՝ ուսումնասիրելով Հայաստանի Հանրապետության ֆինանսների
նախարարության կողմից 13.05.2019թ. թիվ 26/26-1/7824-2019 գրությամբ «Կամրջային
երկաթբետոնե կոնստրուկցիաների գործարան» ՓԲԸ-ին (այսուհետ՝ նաև Մասնակից)
գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում
ներառելու նպատակով նախաձեռնված ընթացակարգով ներկայացված հիմքերը,

Պ Ա Ր Զ Ե Ց

1. ՀՀ ֆինանսների նախարարության ներկայացրած փաստերը և պահանջը.

ՀՀ ֆինանսների նախարարությունը, ՀՀ տրանսպորտի, կապի և տեղեկատվական
տեխնոլոգիաների նախարարության 06.05.2019թ. թիվ 08/15.3/5778-19 գրության հիման
վրա, 13.05.2019թ. «Կամրջային երկաթբետոնե կոնստրուկցիաների գործարան» ՓԲԸ-ին

գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում ներառելու նպատակով նախաձեռնել է ընթացակարգ՝ Բողոքներ քննող անձին ներկայացնելով համապատասխան հիմքեր:

2. ՀՀ տրանսպորտի, կապի և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների նախարարության ներկայացրած փաստերը և դիրքորոշումը.

ՀՀ տրանսպորտի, կապի և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների նախարարությունը 06.05.2019թ. թիվ 08/15.3/5778-19 գրությամբ դիմել է ՀՀ ֆինանսների նախարարությանը՝ հայտնելով հետևյալը.

«Սույնով տեղեկացվում է Ձեզ առ այն, որ ՀՀ տրանսպորտի, կապի և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների նախարարության կարիքների համար Հ-6, Հ-2 - Եղվարդի տր. հանգույց - Մ-1 վթարային տր. հանգույցի հիմնանորոգման աշխատանքների ձեռքբերման նպատակով հայտարարվել է թիվ <<ՏԿՏՏՆ-ԳՀԱՇՁԲ-2019/3Շ>> ծածկագրերով գնանշման հարցման ընթացակարգ /այսուհետ նաև՝ ընթացակարգ/:

Ընթացակարգին մասնակցության հայտ է ներկայացրել նաև <<Կամրջային երկաթբետոնե կոնստրուկցիաների գործարան>> ՓԲԸ-ն /այսուհետ նաև՝ ընկերություն/ և ընթացակարգի երկու չափաբաժինների մասով ճանաչվել է առաջին տեղ զբաղեցնող մասնակից:

Գնահատող հանձնաժողովի կողմից 25.04.2019թ.-ին հարցում է ներկայացվել ՀՀ պետական եկամուտների կոմիտեի՝ 1-ին տեղ զբաղեցրած մասնակիցների վերաբերյալ տեղեկատվություն ստանալու համար՝ նշելով մասնակիցների հայտը ներկայացնելու օրը:

Ի պատասխան վերոնշյալ հարցմանը 30.04.2019թ.-ին ստացվել է ՀՀ պետական եկամուտների կոմիտեի եզրակացությունը, որի համաձայն՝ <<Կամրջային երկաթբետոնե կոնստրուկցիաների գործարան>> ՓԲԸ-ն հայտը ներկայացնելու օրվա դրությամբ հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով ունի 307 000 ՀՀ դրամ ժամկետանց հարկային պարտավորություն, որը գերազանցում գնումների մասին ՀՀ օրենսդրությամբ նախատեսված թույլատրելի շեմը:»:

Ելնելով վերոգրյալից և ղեկավարվելով ՀՀ կառավարության 04.05.2017թ. թիվ 526-Ն որոշմամբ հաստատված գնումների գործընթացի կազմակերպման կարգի 45-րդ կետի պահանջներով, կից ներկայացրել են բոլոր անհրաժեշտ փաստաթղթերի պատճենները՝

գնումների մասին ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով համապատասխան ընթացք տալու համար:

3. «Կամրջային երկաթբետոնե կոնստրուկցիաների գործարան» ՓԲԸ-ի ներկայացրած փաստարկները և դիրքորոշումը.

Բողոքներ քննող անձը 17.05.2019թ. գրությամբ դիմել է «Կամրջային երկաթբետոնե կոնստրուկցիաների գործարան» ՓԲԸ-ին՝ հնարավորություն տալով ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից 13.05.2019թ. թիվ 26/26-1/7824-2019 գրությամբ նախաձեռնված ընթացակարգի վերաբերյալ ներկայացնել Մասնակցի գրավոր կարծիքը:

«Կամրջային երկաթբետոնե կոնստրուկցիաների գործարան» ՓԲԸ-ն Բողոքներ քննող անձին ներկայացված գրությամբ հայտնել է, որ.

««Կամրջային երկաթբետոնե կոնստրուկցիաների գործարան» ՓԲԸ-ն (այսուհետ՝ Դիմումատու) ՀՀ տրանսպորտի, կապի և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների նախարարության (այսուհետ՝ Նախարարություն) «ՏԿՏՏՆ-ՀՐՄԱՇՁԲ-2019/2Շ» ծածկագրով հրատարակած մրցույթին մասնակցելու համար 26.04.2019թ.-ին ներկայացրել է որակավորման չափանիշները հիմնավորող հրավերով նախատեսված փաստաթղթեր:

«ՏԿՏՏՆ-ՀՐՄԱՇՁԲ-2019/2Շ» ծածկագրով հրատարակած մրցույթ ընթացակարգի գնահատող հանձնաժողովը, հիմք ընդունելով ՀՀ կառավարության 04.05.2017 N 526-Ն «Գնումների գործընթացի կազմակերպման կարգը հաստատելու և ՀՀ կառավարության 2011 թվականի փետրվարի 10-ի n 168-ն որոշումն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» որոշման 43-րդ կետի 3-րդ ենթակետի պահանջները, էլեկտրոնային փուստի միջոցով Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր պետական եկամուտների կոմիտե (այսուհետ՝ Կոմիտե) հարցում է ներկայացրել առաջին տեղն զբաղեցրած մասնակցի՝ հայտը ներկայացնելու օրվա դրությամբ հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով ժամկետանց պարտավորությունների, ինչպես նաև հրավերով «ֆինանսական միջոցներ» որակավորման չափանիշի գնահատման համար սահմանված պայմանների առկայության վերաբերյալ:

Կոմիտեի 07.05.2019թ. եզրակացության համաձայն Դիմումատուն հայտը ներկայացնելու օրվա դրությամբ հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով ունեցել է 336,000/ երեք հարյուր երեսունվեց հազար/ ՀՀ դրամ հարկային պարտավորություն:

Հայտնում ենք, որ Կոմիտեի ներկայացրած տեղեկատվությունը չի համապատասխանում իրականությանը, հետևյալ պատճառաբանությամբ՝

1. <<Գնումների մասին>> ՀՀ օրենքի 18-րդ հոդվածի 1-ին մասով սահմանված են Գնում կատարելու ընթացակարգերը, որոնք են՝

1) էլեկտրոնային աճուրդը.

2) մրցույթը.

3) գնանշման հարցումը.

4) մեկ անձից գնումը:

Հարկ է նշել նաև, որ գնահատող հանձնաժողովը իր Արձանագրություն 5-ը սխալ տվյալների հիման վրա է կազմել: Այսպես, 2019թ. ապրիլի 12-ի N 2 որոշմամբ հաստատվել է <<ՏԿՏՏՆ-ՀԲՄԱՇՁԲ-2019/2Շ>> ծածկագրով հրատարակված մրցույթը: Այնինչ, վերը նշված Արձանագրություն 5-ում <<ՏԿՏՏՆ-ՀԲՄԱՇՁԲ-2019/2Շ>> ծածկագրով << հրատարակված մրցույթ>> ընթացակարգի փոխարեն որոշումը կայացվել է նույն ծածկագրով <<գնանշման հարցում>> ընթացակարգի վերաբերյալ, ինչը փաստաթուղթը ինքնաբերաբար դարձնում է անվավեր, քանի որ դրանք միմյանցից բոլորովին տարբեր ընթացակարգեր են, իրենց համապատասխան հետևանքներով, գնումների կիրարկման կարգով և այլն:

2. Այնուհետև հայտնում ենք, որ դիմումատու հայտը ներկայացնելու օրվա դրությամբ որևէ հարկային պարտավորություն չի ունեցել: Ավելին, Դիմումատուն 26.04.2019թ. դրությամբ վերահսկվող եկամուտների գծով պարտավորությունների դեբետային գումարների, սահմանված չափից ավել վճարված գումարների և միասնական հաշվում առկա գումարների մասով ունեցել է 4,616,660 /չորս միլիոն վեց հարյուր տասնվեց հազար վեց հարյուր վաթսուս/ ՀՀ դրամ սահմանված չափից ավել վճարած գումար (կից ներկայացվում է ՀՀ կառավարությանն առընթեր պետական եկամուտների կոմիտեի նախագահի 2018թ. Ապրիլի 11-ի N 245 - Ա հրամանի հիման վրա տրված հարկ վճարողի՝ «Կամրջային երկաթբետոնե կոնստրուկցիաների գործարան» ՓԲԸ-ի անձնական հաշվի քարտի քաղվածքի օրինակը, որտեղ նշված տեղեկատվությունը, Հարկային օրենսգրքի 313-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն, համարվում է հարկային մարմնի կողմից հաստատված տեղեկատվություն և, ըստ անհրաժեշտության, ընդունվում է այլ կազմակերպությունների և ֆիզիկական անձանց կողմից):

3. Այնուամենայնիվ, հարկ ենք համարում նշել նաև, որ վերը նշված քաղվածքում արտացոլված չեն <<<< պաշտպանության ժամանակ զինծառայողների կյանքին կամ առողջությանը պատճառված վնասների հատուցման մասին>> ՀՀ օրենքով սահմանված

<<դրոշմանիշային վճարները>> և դա պատահական չէ, քանի որ դրոշմանիշային վճարները չեն հանդիսանում հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտներ, ահա թե ինչու՝

- <<Հարկային ծառայության մասին>> ՀՀ օրենքի 4-րդ հոդվածի համաձայն հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտներ են համարվում ՀՀ պետական և համայնքների բյուջեներ վճարվող հարկերի, փուրքերի և օրենքով սահմանված վճարների, դրանց նկատմամբ օրենքով սահմանված կարգով հաշվարկվող փուլերի և փուզանքների ամբողջությունը: Հետևաբար, հարց է առաջանում Արդյո՞ք դրոշմանիշային վճարները հանդիսանում են հարկ, փուրք կամ օրենքով սահմանված պետական և համայնքների բյուջեներ վճարվող օրենքով սահմանված այլ վճարներ և հետևաբար վերահսկվող եկամուտներ:

- Այն չի հանդիսանում հարկ կամ փուրք, քանի որ դրանց բնորոշումները արդեն իսկ տրված են օրենքով: Մնում է հասկանալ, թե ի՞նչ է նշանակում ՀՀ պետական և համայնքների բյուջեներ վճարվող օրենքով սահմանված վճարը: Բարեբախտաբար Հարկային օրենսգրքի 4-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետով վճարը սահմանված է որպես օրենսգրքով նախատեսված պետական կամ տեղական վճար, իսկ 7-րդ հոդվածը սահմանել է վճարի տեսակները, որոնք են՝

1) պետական վճարներ, որոնց տեսակներն են՝

ա. պետական փուրքը,

բ. բնօգտագործման վճարը,

գ. սոցիալական վճարը,

դ. ռադիոհաճախականության օգտագործման թույլտվության տրամադրման (գործողության ժամկետի երկարաձգման) պարտադիր վճարը և օգտագործման պարտադիր վճարը,

ե. հանրային ծառայությունների կարգավորման պարտադիր վճարը,

զ. կենսաթոշակային վճարը.

2) տեղական վճարներ, որոնց տեսակներն են՝

ա. տեղական փուրքը,

բ. տեղական վճարը:

Ակնհայտ է, որ դրոշմանիշային վճարները վերը նշված շարքին չեն դասվում և օրենսգրքով նախատեսված չեն:

- Ավելին, եթե նույնիսկ փորձ արվի կատարել դրոշմանիշային վճարների այլ մեկնաբանություն, ապա <<<< պետական և համայնքների բյուջեներ վճարվող օրենքով սահմանված վճարը>> հասկացության փառացի (<<Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին>> ՀՀ օրենքի 41-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն դրույթները մեկնաբանելիս հաշվի է առնվում նորմատիվ իրավական ակտն ընդունելիս այն ընդունող մարմնի նպատակը՝ ելնելով դրանում պարունակվող բառերի և արտահայտությունների փառացի նշանակությունից, ամբողջ հոդվածի, գլխի, բաժնի կարգավորման համարեքստից, այն նորմատիվ իրավական ակտի դրույթներից, ի կատարումն որի ընդունվել է այդ ակտը, Կրկնա նորմատիվ իրավական ակտով սահմանված սկզբունքներից, իսկ այդպիսի սկզբունքներ սահմանված չլինելու դեպքում՝ Կրկնա իրավահարաբերությունը կարգավորող իրավունքի ճյուղի սկզբունքներից) մեկնաբանությունից հասկանում ենք, որ վճարները պետք է գանձվեն պետական կամ համայնքային բյուջե: Սակայն <<<< պաշտպանության ժամանակ զինծառայողների կյանքին կամ առողջությանը պարճառված վնասների հատուցման մասին>> ՀՀ օրենքի 3-րդ և 16-րդ, հոդվածների համաձայն այդ գումարները պետական բյուջե չեն փոխանցվում, այլ

" օրենքով նախատեսված հատուցման գումարները վճարում է օրենքի համաձայն ստեղծված հատուցման Հիմնադրամը,

" ում հատուկ հաշվին ֆինանսների ոլորտում Կառավարության լիազորված մարմնի կողմից մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում փոխանցվում է դրոշմանիշային վճարի ամբողջ գումարը,

" ավելին, համաձայն նույն օրենքի 20-րդ հոդվածի 4-րդ մասի 1-ին կետի, Հիմնադրամի միջոցները կարող են ձևավորվել օրենքով սահմանված կարգով հավաքված դրոշմանիշային վճարների գումարներից,

" այս փաստը հաստատող մեկ այլ հիմնավոր ապացույց է այն, որ պարտադիր դրոշմանիշային վճարները պետք է փոխանցվեն Ֆինանսների նախարարության կողմից Կենտրոնական Գանձապետարանում բացված առանձին 900005001186 «Դրոշմանիշային վճարներ» հաշվեհամարին (<https://www.1000plus.am/hy/faq>), այլ ոչ թե մեկ միասնական հաշվով ինչպես սահմանված է ՀՀ Հարկային օրենսգրքով, ինչպես այլ պետական բյուջե փոխանցվող վճարները (բնօգտագործման վճարներ, սոցիալական վճարներ, հանրային ծառայությունների կարգավորման պարտադիր վճարներ և այլն):

" դրոշմանիշային վճարները չեն արտացոլվում հարկ վճարողի անձնական հաշվի քարտի քաղվածքում, որն ուղղակիորեն նշում է, որ հանդիսանում է վերահսկվող եկամուտների գծով պարտավորությունները ամփոփող տեղեկատվություն:

Նշված օրենքի համապարփակ, խորքային ուսումնասիրությունից ակնհայտ է դառնում, որ դրոշմանիշային վճարները չեն հանդիսանում պետական բյուջե գանձվող հիմնական միջոց, այլ պարզապես պետական բյուջեն հանդիսանում է միջնորդ գործոն Կենտրոնական բանկում Հիմնադրամի համար բացված հատուկ հաշվում այդ դրամական միջոցների հաշվառումը կազմակերպելու համար:

Շեղաբար, օրենքով սահմանված վճարները վերահսկվող եկամուտներ համարվելու համար պետք է անպայմանորեն փոխանցվեն ՀՀ պետական և համայնքների բյուջեներ՝ ընդ որում այդ դրույթը չպետք է կրի զուտ ձևական բնույթ, այլապես ցանկացած պարտավորություն կարելի կլինի որակել որպես «օրենքով սահմանված պարտադիր վճարներ»:

- Հիմք ընդունելով «Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին» ՀՀ օրենքի 41-րդ հոդվածի 1-ին մասի դրույթները մենք կարող ենք «ՀՀ պետական և համայնքների բյուջեներ վճարվող օրենքով սահմանված վճարը» մեկնաբանել նաև տվյալ իրավահարաբերությունը կարգավորող իրավունքի ճյուղի սկզբունքների կիրառմամբ: Հիմք ընդունելով «Հարկային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 7-րդ հոդվածի 1-ին մասի և ՀՀ հարկային օրենսգրքի 3-րդ կողմածի 1-ին մասի 1-ին և 2-րդ կետերի դրույթները՝ Հարկային ծառայության կազմակերպման սկզբունքներն են ՀՀ Սահմանադրության, օրենքների գերակայությունը, մարդու իրավունքների և ազատությունների առաջնայնությունը, ինչպես նաև հարկային համակարգի պարզությունը, հստակությունը և համախմբվածությունը՝ հարկային հարաբերությունները կարգավորող իրավական ակտերը հարկ վճարողների և հարկային մարմնի համար պետք է լինեն պարզ, հստակ և իրենց մեջ չպարունակեն հակասություններ ու անորոշություններ: Հարկային հարաբերությունները կարգավորող իրավական ակտերը պետք է լինեն հնարավորին չափ համախմբված, և պետք է խուսափել առանձին իրավական ակտերով հարկային հարաբերությունների կարգավորումից:

Սակայն, խախտելով վերը նշված սկզբունքները, «ՀՀ պաշտպանության ժամանակ զինծառայողների կյանքին կամ առողջությանը պատճառված վնասների հատուցման մասին» ՀՀ օրենքով սահմանվել է դրոշմանիշային վճարների հասկացությունը, դրանց գանձման և վերահսկման գործընթացները՝ փորձ անելով առանձին իրավական ակտով կարգավորել հարկային հարաբերությունները, իսկ հարկային օրենսգրքում և «Հարկային

ծառայության մասին» << օրենքում առհասարակ բացակայում է դրոշմանիշային վճարների մասին նշումը՝ հարկ վճարողների համար առաջացնելով անորոշություններ և հակասություններ:

4. <<Գնումների մասին» << օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետի համաձայն գնումների ընթացակարգերին մասնակցելու իրավունք չունեն այն անձինք, որոնք հայտը ներկայացնելու օրվա դրությամբ հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով ունեն իրենց ներկայացրած գնային առաջարկի մինչև մեկ տոկոսը, բայց ոչ ավելի, քան հիսուն հազար Հայաստանի Հանրապետության դրամը գերազանցող ժամկետանց պարտավորություններ: Հետևաբար, ելնելով այս դրույթից, հարց է առաջանում՝ ո՞րն է հանդիսանում վերահսկվող եկամուտներ և ինչ տեղեկատվություն պետք է պահանջել և ստանար Նախարարությունը:

• Հակասություններից և անորոշություններից խուսափելու նպատակով հարկային հարաբերությունները կարգավորող իրավական ակտերում պետք է հստակ թվարկված լինել վերահսկվող եկամուտների ցանկը: Մինչդեռ այն բացակայում է և՛ << վարչապետի 16 հոկտեմբերի 2018թ. N 1375-Լ <<Հարկային ծառայության գործառույթները հաստատելու մասին» որոշման մեջ, և՛ <<Հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով արտոնություններ սահմանելու մասին» 2018թ. հունիսի 21-ի օրենքում, և՛ <<Հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով արտոնություններ սահմանելու մասին» 2016թ. դեկտեմբերի 16-ի օրենքներում (այս օրենքներում կորականապես բացակայում է դրոշմանիշային վճարներ կամ այլ վճարներ արտահայտությունը):

Նման թվարկում առկա է միայն մեկ իրավական ակտում՝ << ԿԱ պետական եկամուտների կոմիտե նախագահի 2017թ. հուլիսի 19-ի N 228-Ն <<Հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով պարտավորությունների վերաբերյալ տեղեկանքի ձևը սահմանելու մասին» հրամանում: Այդ հրամանով սահմանվել է, հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով (այդ թվում՝ հարկային մարմնի համակարգի զարգացման ֆոնդի միջոցների գծով) պետական բյուջեի հանդեպ պարտավորությունների տեղեկանքի օրինակելի ձևը, որտեղ վերահսկվող եկամուտներ են թվարկված միայն՝

Հարկատեսակ	Պարտավորության չափը
1	2
ԱԱՀ	

Շահութահարկ	
Եկամտային հարկ	
Ակցիզային հարկ	
Շրջանառության հարկ	
Արտոնագրային հարկ	
Բնապահպանական հարկ	
Ոչ ռեզիդենտի շահութահարկ	
Սոցիալական վճար	
Պետական տուրք	
Բնօգտագործման վճար	
Այլ հարկային եկամուտներ	
Ընդամենը	

Ակնհայտ է, որ սույն հրամանում, որը ուժի մեջ է մտել 01.01.2018թ.-ին, այսինքն <<<< պաշտպանության ժամանակ զինծառայողների կյանքին կամ առողջությանը պայրճառված վնասների հատուցման մասին>> ՀՀ օրենքի ընդունումից հետո (15.12.2016թ.)՝ դրոշմանիշային վճարների մասին ոչ մի մատնանշում չի արվում և տրված է կոնկրետ հարկատեսակների և վճարների ցանկը, որոնք պետք է առկա լինեն հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով պարտավորությունների վերաբերյալ տեղեկանքի մեջ:

Քանի որ որևէ այլ իրավական ակտում վերահսկվող եկամուտների ցանկը սահմանված չէ, ապա այստեղ առկա է օրենքի բաց, հետևաբար կիրառելի է <<Նորմատիվ իրավական ակտերի մասին>> ՀՀ օրենքի 39-րդ հոդվածի 1-ին մասի դրույթները, այն է՝ եթե օրենսդրության մեջ բացակայում է կոնկրետ հասարակական հարաբերությունը կարգավորող իրավական նորմը, սակայն օրենսդրությամբ սահմանված է համանման հարաբերությունները կարգավորող այլ իրավական նորմ, ապա այդպիսի հարաբերությունների նկատմամբ կիրառվում են համանման հարաբերություններ կարգավորող իրավական նորմերը:

Հաշվի առնելով նաև ՀՀ հարկային համակարգի կարևորագույն սկզբուններից մեկը՝ հավասարության սկզբունքը, ապա հարկային հարաբերությունները կարգավորող

իրավական ակտերը պետք է հավասարապես կիրառվեն բոլոր հարկ վճարողների նկատմամբ: Հետևաբար, կիրառելով օրենքի անալոգիա կարող ենք համոզվածությամբ պնդել, որ օրենսդիրը և իրավակիրառ պետական մարմինը վերահսկվող եկամուտներ ցանկի մեջ <<դրոշմանիշային վճարները>> չեն ներառել և սահմանափակվել են միայն 12 հարկատեսակներով ու վճարներով: Հետևաբար ո՛չ Նախարարությունը կարող էր այդ մասով տեղեկատվություն պահանջել, ո՛չ էլ Կոմիտեն նման տեղեկատվություն տրամադրել:

5. <<ՏԿՏՏՆ-ՀԲՄԱՇՁԲ-2019/2Շ>> ծածկագրով հրատարակված բաց մրցույթ ընթացակարգի գնահատող հանձնաժողովի N5 արձանագրության մեջ նշված է, որ Նախարարությունը 07.05.2019թ.-ին ստացել է <<<< պետական եկամուտների կոմիտեի եզրակացությունը>>: Հարց է առաջանում՝ արդյո՞ք Կոմիտեն իրավունք ուներ եզրակացություն տրամադրելու:

- ՀՀ կառավարության 04.05.2017 N 526-Ն <<Գնումների գործընթացի կազմակերպման կարգը հաստատելու և ՀՀ կառավարության 2011 թվականի փետրվարի 10-ի n 168-Ն որոշումն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին>> որոշման 44 -րդ կետի համաձայն Կոմիտեն կարգի 43-րդ կետի 3-րդ ենթակետով նախատեսված հարցումն ստանալու օրվանից երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում էլեկտրոնային փուտի միջոցով տրամադրում է հարցման մասին տեղեկատվություն: Նշված ձևակերպման տառացի մեկնաբանությունից ակնհայտ է, որ Կոմիտեն կարող է տրամադրել միայն առաջին տեղը զբաղեցրած մասնակցի՝ հայտը ներկայացնելու օրվա դրությամբ հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով ժամկետանց պարտավորությունների մասին տեղեկատվություն, իսկ եզրակացության տրամադրումը ենթադրում է առկա տեղեկատվության հիման վրա դատողություններ կամ հետևություններ կատարել, հանգել որոշակի կարծիքի, ամփոփել և եզրահանգումներ կատարել և այլն: Հետևաբար, Կոմիտեն այս հարցում իրավունք չունի տրամադրելու որևէ <<եզրակացություն>>, այլ զուտ տեղեկատվություն առկա փաստական հանգամանքների վերաբերյալ, իսկ եզրահանգումներ կատարելու լիազորությունը թողնել համապատասխան հանձնաժողովին, քանի որ վերջիններս հենց գնահատական տալու համար են ձևավորվում:

- Ավելին, ՀՀ Սահմանադրության 79-րդ հոդվածը սահմանում է կարևորագույն որոշակիության սկզբունքը, այսինքն՝ հիմնական իրավունքները և ազատությունները սահմանափակելիս օրենքները պետք է սահմանեն այդ սահմանափակումների հիմքերը և ծավալը, լինեն բավարար չափով որոշակի, որպեսզի այդ իրավունքների և ազատությունների կրողները և հասցեատերերն ի վիճակի լինեն դրսևորելու

համապատասխան վարքագիծ: Հեղուաբար, եթե Կոմիտեն Նախարարությանը տրամադրած տեղեկատվության մեջ ներկայացրել է Դիմումատույի իրավունքները սահմանափակող այլ տվյալներ քան ՀՀ կառավարությանն առընթեր պետական եկամուտների կոմիտեի նախագահի 2018թ. Ապրիլի 11-ի N 245 - Ա հրամանի հիման վրա տրված հարկ վճարողի՝ «Կամրջային երկաթբետոնե կոնստրուկցիաների գործարան» ՓԲԸ-ի անձնական հաշվի քարտի քաղվածքում է արտացոլված, ապա Կոմիտեն խախտել է նաև կարևորագույն՝ Սահմանադրությամբ ամրագրված որոշակիության սկզբունքը, որի արդյունքում Դիմումատուն ի վիճակի չի եղել դրսևորելու համապատասխան վարքագիծ: Փաստացի, կոմիտեն Դիմումատույին և Նախարարությանը միևնույն փաստի մասին տրամադրել է իրարից տարբերվող տեղեկատվություններ:

- Եվ վերջապես, եթե Կոմիտեն տրամադրել է «եզրակացություն», ապա եզրակացությունում պետք է արտացոլված լիներ ամբողջական և լիարժեք տեղեկատվություն, այն է՝ Դիմումատուն իր անձնական հաշվին ունի 4,616,660 /չորս միլիոն վեց հարյուր տասնվեց հազար վեց հարյուր վաթսուհին/ ՀՀ դրամ սահմանված չափից ավել վճարած գումար, հեղուաբար մեկ այլ վայրում՝ դրոշմանիշային վճարներով 336,000/ երեք հարյուր երեսունվեց հազար/ ՀՀ դրամ պարտավորությունը, կարող է հեշտությամբ հաշվանցվել, չէ որ այդ նպատակով է ստեղծված միասնական հաշիվը (իհարկե վերևում մենք արդեն իսկ անդրադարձանք, այն հանգամանքին, որ դրոշմանիշային վճարները չեն հանդիսանում վերահսկվող եկամուտներ և միակն են, որ չեն վճարվում հարկային պարտավորությունների մարման նպատակով գանձապետարանի կողմից վարվող պետական արտաբյուջետային միջոցների ավանդային ենթահաշիվ): Այնուամենայնիվ, Կոմիտեն չի տրամադրել ամբողջական և ճշգրիտ տեղեկատվություն:

6. Եվ վերջապես, «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 26-րդ հոդվածի 1-ին մասի 4-րդ կետի, 34-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետի և 5-րդ մասի 2-րդ կետ, ինչպես նաև ՀՀ կառավարության 04.05.2017 N 526-Ն «Գնումների գործընթացի կազմակերպման կարգը հաստատելու և ՀՀ կառավարության 2011 թվականի փետրվարի 10-ի n 168-ն որոշումն ուժը կորցրած ճանաչելու մասին» որոշման 26-րդ կետի 10-րդ ենթակետի համաձայն Առաջին տեղը զբաղեցրած մասնակիցը որոշվում է բավարար գնահատված հայտեր ներկայացրած մասնակիցների թվից՝ նվազագույն գնային առաջարկ ներկայացրած մասնակցին նախապատվություն տալու սկզբունքով: Պատվիրատուի ղեկավարի հրամանով ձևավորվում է գնահատող հանձնաժողով, որը բացում և գնահատում է ներկայացված փաստաթղթերի (տեղեկությունների) համապատասխանությունը հրավերով սահմանված պահանջներին, և

հրավերով սահմանված դեպքերում ու կարգով գնահատում է տվյալ մասնակցի գնային և ոչ գնային (տեխնիկական) առաջարկի հիմնավորվածությունը: Յուրաքանչյուր անդամ դրանց գնահատման արդյունքներն արտացոլում է գնահատման թերթիկներում և իր ստորագրությամբ հաստատում դրանք: Արդյո՞ք գնահատման գործընթացը միայն ձևական պայմանների համապատասխանություն է նշանակում և գործառույթների ավտոմատ իրականացում, թե՞ հանձնաժողովի անդամներից պահանջում է ավելի խորքային քննություն՝ տրամաբանության, ձևական պահանջների պահպանման բացառման, գնման հայտերի ու փաստաթղթերի բովանդակային առումով համապատասխանության պայմանների պահպանմամբ:

- <<Գնումների մասին>> ՀՀ օրենքի 46-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն գնումների, այդ թվում՝ բողոքի քննման հետ կապված հարաբերությունները վարչական հարաբերություններ չեն, և դրանք կարգավորվում են ՀՀ քաղաքացիաիրավական հարաբերությունները կարգավորող օրենսդրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով, որ իրավունքի սկզբունքները հիմնարար գաղափարներ են, որոնք արտահայտում են հասարակական կյանքի օբյեկտիվ օրինաչափությունները, ուղղակի կամ անուղղակի ամրագրվում են իրավական նորմերում, իրավական համակարգի հենասյունն են, կոչված են կարգավորելու հասարակական հարաբերությունները, ունեն համապարտադիրության հատկանիշ, հետևաբար այստեղ հարկ է անդրադառնալ նաև վարչական իրավունքի կարևորագույն մի սկզբունքի, որը նաև տեղավորվում է տրամաբանության սահմաններում՝ ձևական պահանջները չարաշահելու արգելքին:

Հաշվի առնելով նաև, որ Նախարարությունը իր ամենօրյա գործունեության մեջ հանդիսանանում է վարչարարություն իրականացնող պետական մարմին, ապա ձևական պահանջները չարաշահելու արգելքի համաձայն Վարչական մարմիններին արգելվում է միայն ձևական պահանջների պահպանման նպատակով անձանց ծանրաբեռնել պարտականություններով կամ մերժել նրանց որևէ իրավունք տրամադրելը, եթե նրանց վրա դրված պարտականությունները բովանդակային առումով կատարված են:

Դիմումստացող իր բոլոր հարկային ինչպես նաև վերահսկվող եկամուտների գծով այլ պարտավորությունները ոչ միայն կատարել է ամբողջությամբ, այլ գերակատարել է հարկային մարմնում ունենալով 4,616,660 /չորս միլիոն վեց հարյուր տասնվեց հազար վեց հարյուր վաթսուհինգ/ ՀՀ դրամ սահմանված չափից ավել վճարած գումար: Նման պայմաններում, եթե որևէ հարկատեսակի մասով գոյանում է պարտք, ապա Կոմիտեն ինքնաշխատ մարում է այն առկա կանխավճարից: Սակայն, քանի որ դրոշմանիշային

վճարները հարկ վճարողի մեկ միասնական անձնական հաշվի մեջ չեն ներառվում, որովհետև ոչ հարկ են, ոչ փուրք, ոչ էլ այլ վճար, ապա Դիմումատուին այդ մասով առանց գիտակցության գոյացրել է ընդամենը 336,000/ երեք հարյուր երեսունվեց հազար/ ՀՀ դրամ պարտք: Ստացվում է արտուրդային, միմյանց հակասող իրավիճակ, երբ հաշվին առկա է 4,616,660 /չորս միլիոն վեց հարյուր տասնվեց հազար վեց հարյուր վաթսուն/ ՀՀ դրամ սահմանված չափից ավել վճարած գումար, սակայն ձևական պահանջների պահպանման նպատակով մերժվում է Դիմումատուի հայտը: Նման վերաբերմունքը դուրս է բոլոր տրամաբանության սահմաններից: Գնման գործընթացի գնահատումը զուտ մեխանիկական գործառույթ չէ, այլ պահանջում է փաստաթղթերի համակցված և լիակատար ուսումնասիրություն, այլապես հանձնաժողովում 5-ի փոխարեն կլինեք միայն 1 անդամ կամ համակարգիչ:

- Ավելին, գնումների մրցակցային կազմակերպման ամբողջ նպատակը ամենից շահավետ գներով և պայմաններով մրցակցային դաշտում լավագույն առաջարկի ստացումն է: Սույն մրցույթի շրջանակներում Դիմումատուին ներկայացրել էր իր հայտը 374 323 692 (երեք հարյուր յոթանասունչորս միլիոն երեք հարյուր քսաներեք հազար վեց հարյուր իննսուներկու) ՀՀ դրամով, որը երկրորդ տեղը զբաղեցրած մրցակցից ավել էր 5.08 տոկոսով: Այսինքն գումարային արտահայտությամբ՝ պետությունը 506 288 394 (չինգ հարյուր վեց միլիոն երկու հարյուր ութսունութե հազար երեք հարյուր իննսունչորս) ՀՀ դրամի մրցույթը Դիմումատույին էր պարտվորում ընդամենը 374 323 692 (երեք հարյուր յոթանասունչորս միլիոն երեք հարյուր քսաներեք հազար վեց հարյուր իննսուներկու) ՀՀ դրամով: Մինչդեռ երկրորդ տեղ զբաղեցրած մրցակցին փոխանցելու դեպքում պետությունը կրում է 25 675 308 (Քսանհինգ միլիոն վեց հարյուր յոթանասունհինգ հազար երեք հարյուր ութ) ՀՀ դրամ անտեղի վնաս, չհիմնավորված ֆինանսական կորուստ, ինչը դեմ է ներկայիս կառավարության և վարչապետի ընդունած սկզբունքների և դիրքորոշումներին:

Եվ այդ ամենը միայն այն պարզապես, որ կամ գնահատման հանձնաժողովին չեն ներկայացվել ամբողջական և ճգրիտ տեղեկատվություն կամ գնահատման ժողովը չի կարողացել 4,616,660/ չորս միլիոն վեց հարյուր տասնվեց հազար վեց հարյուր վաթսուն/ ՀՀ դրամից հանել 336,000/ երեք հարյուր երեսունվեց հազար / ՀՀ դրամը՝ այդպիսով թերի կատարելով իր գնահատման պարտավորությունները:

7. Հարկ ենք համարում նշել նաև, որ <<Գնումների մասին>> ՀՀ օրենքի 3-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 1-ին կետի համաձայն գնումների գործընթացը հիմնվում է գնման գործընթացի միասնական կանոններով մրցակցային, թափանցիկ, համաչափ,

հրապարակային և ոչ խտրական հիմունքներով կազմակերպում սկզբունքի վրա: Գործնականում առկա են բազմաթիվ դեպքեր, երբ Կոմիտեի սխալ տեղեկատվության արդյունքում առաջանում են թյուրըմբռնումներ, օրինակ՝ 11.02.2019թ.-ի ՀՀ գնումների հետ կապված բողոքներ քննող անձի թիվ ԳԲՔԱ-ԱՄ-2019/10 որոշումն է (http://www.tashircity.am/upload/DocFlow/Gnumner/Mo1932516024106753_GAK228.pdf), կամ 06.05.2019թ.-ի ՀՀ գնումների հետ կապված բողոքներ քննող անձի թիվ ԳԲՔԱ-ԼՕ-2019/18 որոշումը, (http://gnumner.am/website/images/original/voroshum_gbqa_18.PDF?fbclid=IwAR15dSVL6mdpqrPJ9rQJ8J42hU1O9q-MN6StxnQSiyWmSVesZrYh7xWNVvY), որտեղ բոլորովին նույն փաստական և իրավական հանգամանքներում, որոշում է կայացվել հոգուր դիմումատուների:

Այսպիսով, ամփոփելով կարելի է եզրակացնել որ՝

1. Գնահատող հանձնաժողովը իր Արձանագրություն 5-ը սխալ տվյալների հիման վրա է կազմել, քանի որ Արձանագրություն 5-ում <<հրատապ բաց մրցույթ>> ընթացակարգի փոխարեն որոշումը կայացվել է նույն ծածկագրով <<գնանշման հարցում>> ընթացակարգի վերաբերյալ:

2. Դիմումատուն հայրը ներկայացնելու օրվա դրությամբ հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով ժամկետանց պարտավորությունների, այդ թվում որևէ հարկային պարտավորություն չի ունեցել:

3. Դրոշմանիշային վճարները չեն համարվում հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտներ:

4. Հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների ցանկը տրված է ՀՀ ԿԱ պետական եկամուտների կոմիտե նախագահի 2017թ. հուլիսի 19-ի N 228-Ն <<Հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով պարտավորությունների վերաբերյալ տեղեկանքի ձևը սահմանելու մասին>> հրամանով:

5. Կոմիտեն եզրակացություններ տալու իրավասություն չունի, այլ կարող է և պարտավոր է տրամադրել միայն ամբողջական և ճշգրիտ տեղեկատվություն միայն հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով ժամկետանց պարտավորությունների վերաբերյալ և ուրիշ ոչնչի:

6. Գնահատման գործընթացը միայն ձևական պայմանների համապատասխանության պահպանում և գործառույթների ավտոմատ իրականացում չի նշանակում, և հանձնաժողովի անդամներից պահանջում է ավելի խորքային քննություն՝ տրամաբանության, ձևական պահանջների պահպանման բացառման, գնման հայտերի ու

փաստաթղթերի բովանդակային առումով համապատասխանության պայմանների պահպանմամբ:

7. Որևէ իրավական ակտով սահմանված չէ Նախարարության <<դրոշմանիշային վճարների>> մասին տեղեկատվություն հայցելու իրավունքը և համապատասխանաբար Կոմիտեի ի թիվս այլոց այդ մասին տեղեկատվություն տրամադրելու պարտավորությունը:

8. Կոմիտեն միևնույն ժամանակահատվածում միևնույն փաստի մասին Դիմումատուին և Նախարարությանը տրամադրում է երկու իրարամերժ տեղեկատվություն, որը հակասում է և՛ հարկային օրենսդրության և՛ գնումների կազմակերպման սկզբունքներին:»:

Հիմք ընդունելով վերոշարադրյալը և «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 2-րդ մասի դրույթները, Բողոքներ քննող անձին խնդրել են՝ «Կամրջային երկաթբետոնե կոնստրուկցիաների գործարան» ՓԲԸ-ն չվերագրել «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետի «ա» ենթակետով նախատեսված գնման գործընթացի շրջանակում ստանձնած որևէ պարտավորության խախտում, և վերջինիսի չներառել գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում:

4. US-LO-2019/39 բողոքի քննության համար էական նշանակություն ունեցող փաստերը.

Սույն գործի փաստերի համաձայն՝

«ՀՀ տրանսպորտի, կապի և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների նախարարության (այսուհետ նաև՝ Պատվիրատու) կողմից շինարարական աշխատանքների ձեռքբերման նպատակով հայտարարվել է «ՏԿՏՏՆ-ՀԲՄԱՇՁԲ-2019/2Շ» ծածկագրով հրատապ բաց ընթացակարգ (այսուհետ նաև՝ Ընթացակարգ):

Ընթացակարգի շրջանակում, ի թիվս այլ մասնակիցների 26.04.2019թ.-ին հայտ է ներկայացրել նաև «Կամրջային երկաթբետոնե կոնստրուկցիաների գործարան» ՓԲԸ-ն:

Ընթացակարգի գնահատող հանձնաժողովի 02.05.2019թ. թիվ 4 արձանագրության համաձայն՝ առաջին տեղ զբաղեցնող մասնակից է ճանաչվել նշված ընկերությունը:

02.05.2019թ. ընթացակարգի գնահատող հանձնաժողովի քարտուղարն էլեկտրոնային փոստի միջոցով Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր պետական եկամուտների կոմիտե (այսուհետ՝ Կոմիտե) հարցում է ներկայացրել

առաջին տեղը զբաղեցրած մասնակցի՝ հայտը ներկայացնելու օրվա (այն է՝ 26.04.2019թ.) դրությամբ հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով ժամկետանց պարտավորությունների վերաբերյալ:

Նշված հարցմանն ի պատասխան՝ Կոմիտեի կողմից 07.05.2019թ. տրամադրվել է տեղեկատվություն, համաձայն որի՝ «Կամրջային երկաթբետոնե կոնստրուկցիաների գործարան» ՓԲԸ-ն հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով ունեցել է «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքով նախատեսված շեմը, այն է՝ գնային առաջարկի (374,323,692.00 ՀՀ դրամ) մինչև մեկ տոկոսը, բայց ոչ ավելի քան 50000 ՀՀ դրամը գերազանցող ժամկետանց պարտավորություններ՝ 336 000 ՀՀ դրամ գումարի չափով:

Ընթացակարգի գնահատող հանձնաժողովը՝ 10.05.2019թ. թիվ 5 արձանագրության 2.2 կետի համաձայն՝ հայտերի գնահատման նպատակով հրավիրված նիստում մերժել է վերոհիշյալ ընկերության հայտը:

Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր պետական եկամուտների կոմիտեի նախագահի 2018թ. ապրիլի 11-ի թիվ 245-Ա հրամանով սահմանված հավելվածի՝ հարկ վճարողի անձնական հաշվի քարտի 26.04.2019թ. դրությամբ «Կամրջային երկաթբետոնե կոնստրուկցիաների գործարան» ՓԲԸ-ի հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով պարտավորությունների, դեբետային գումարների, սահմանված չափից ավել վճարված գումարների, միասնական հաշվում առկա գումարների, հարկային մարմնի տեղեկատվական բազայում առկա տեղեկությունների հիման վրա պաշտոնական քաղվածքի համաձայն՝ Ընկերությունը չունի ժամկետանց հարկային պարտավորություններ:

ՀՀ պետական եկամուտների կոմիտեի կողմից Ընկերությանը տրված թիվ 1546 տեղեկանքի համաձայն՝ 336 000 ՀՀ դրամ գումարի չափով պարտավորությունը գոյացել է «ՀՀ պաշտպանության ժամանակ զինծառայողների կյանքին կամ առողջությանը պատճառված վնասների հատուցման մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն վճարման ենթակա դրոշմանիշային վճարների գծով:

5. Բողոքներ քննող անձի հիմնավորումները և եզրահանգումը.

Բողոքներ քննող անձը լրիվ, օբյեկտիվ և բազմակողմանի հետազոտելով և գնահատելով սույն գործում առկա ապացույցները, և համադրելով դրանք գործով պարզված փաստական հանգամանքների հետ, հանգում է այն եզրակացությանը, որ ՀՀ ֆինանսների

նախարարության կողմից 13.05.2019թ. թիվ 26/26-1/7824-2019 գրությամբ «Կամրջային երկաթբետոնե կոնստրուկցիաների գործարան» ՓԲԸ-ին գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում ներառելու նպատակով նախաձեռնված ընթացակարգը ենթակա է մերժման, հետևյալ պատճառաբանությամբ.

Այսպես՝

«Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի (այսուհետ նաև՝ Օրենք) 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետի համաձայն՝ ... գնումների ընթացակարգերին մասնակցելու իրավունք չունեն անձինք, որոնք հայտը ներկայացնելու օրվա դրությամբ հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով ունեն իրենց ներկայացրած գնային առաջարկի մինչև մեկ տոկոսը, բայց ոչ ավելի, քան հիսուն հազար Հայաստանի Հանրապետության դրամը գերազանցող ժամկետանց պարտավորություններ:

Օրենքի նույն հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետի «ա» ենթակետի համաձայն՝ մասնակիցն ընդգրկվում է գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում, եթե խախտել է պայմանագրով նախատեսված կամ գնման գործընթացի շրջանակում ստանձնած պարտավորությունը, որը հանգեցրել է պատվիրատուի կողմից պայմանագրի միակողմանի լուծմանը կամ գնման գործընթացին տվյալ մասնակցի հետագա մասնակցության դադարեցմանը:

Նույն հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ գնումների գործընթացին մասնակցելու իրավունքից զրկված մասնակցի վերաբերյալ ունեցած տեղեկությունների հիման վրա լիազորված մարմինը ընթացակարգ է նախաձեռնում: Տվյալ մասնակցի կարծիքը լսելուց հետո գնումների հետ կապված բողոքներ քննող անձը նույն օրենքի 50-րդ հոդվածի 6-րդ մասով սահմանված ժամկետում որոշում է կայացնում մասնակցին նույն հոդվածով նախատեսված ցուցակում ընդգրկելու վերաբերյալ: Անձը նշված ցուցակում ընդգրկվում է երկու տարի ժամկետով:

ՀՀ կառավարության 04.05.2017թ. N 526-Ն որոշմամբ հաստատված «Գնումների գործընթացի կազմակերպման» կարգի (այսուհետ՝ նար Կարգ) 32-րդ կետի 1-ին ենթակետի «բ» պարբերության համաձայն՝ մասնակիցը հայտով ներկայացնում է իր կողմից հաստատված հայտարարություն՝ հրավերով սահմանված մասնակցության իրավունքի և որակավորման չափանիշներին իր համապատասխանության մասին:

Կարգի 43-րդ կետի 3-րդ ենթակետի համաձայն՝ հայտերի բացման նիստի ավարտին հաջորդող աշխատանքային օրը հանձնաժողովի քարտուղարն էլեկտրոնային փոստի միջոցով Հայաստանի Հանրապետության կառավարությանն առընթեր պետական

եկամուտների կոմիտե (այսուհետ՝ կոմիտե) հարցում է ներկայացնում առաջին տեղն զբաղեցրած մասնակցի՝ հայտը ներկայացնելու օրվա դրությամբ հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով ժամկետանց պարտավորությունների, ինչպես նաև ինչպես նաև հրավերով «ֆինանսական միջոցներ» որակավորման չափանիշի գնահատման համար սահմանված պայմանների առկայության վերաբերյալ՝ ներկայացնելով մասնակցի անվանումը և հարկ վճարողի հաշվառման համարը:

Կարգի 44-րդ կետի համաձայն՝ կոմիտեն նույն կարգի 43-րդ կետի 3-ին ենթակետով նախատեսված հարցումն ստանալու օրվան հաջորդող երկու աշխատանքային օրվա ընթացքում էլեկտրոնային եղանակով պատվիրատուին տրամադրում է հարցման մասին տեղեկատվություն: Եթե կոմիտեի կողմից սահմանված ժամկետից ուշ ներկայացված տեղեկատվությամբ արձանագրվում է, որ առաջին տեղն զբաղեցրած մասնակիցը հայտը ներկայացնելու օրվա դրությամբ հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով ունեցել է օրենքով նախատեսված շեմը գերազանցող ժամկետանց պարտավորություններ կամ չի բավարարում հրավերով «ֆինանսական միջոցներ» որակավորման չափանիշի պահանջները, և պայմանագիրը կնքված չէ, ապա տվյալ մասնակցի հայտը մերժվում է: Եթե սահմանված ժամկետում տրամադրված տեղեկատվության արդյունքում մասնակցի ներկայացրած հայտարարությունը որակվում է իրականությանը չհամապատասխանող, ապա հայտերի գնահատման նիստում հանձնաժողովի որոշմամբ տվյալ մասնակցի հայտը մերժվում է՝ անկախ մասնակցի կողմից կոմիտեի տրամադրած տեղեկատվությունից տարբերվող տեղեկատվություն ներկայացվելու հանգամանքից:

Կարգի 45-րդ կետի համաձայն՝ Օրենքի 6-րդ հոդվածի 1-ին մասի 6-րդ կետով նախատեսված հիմքերն ի հայտ գալու օրվան հաջորդող հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում պատվիրատուն տվյալ մասնակցի տվյալները՝ համապատասխան հիմքերով, գրավոր ուղարկում է լիազորված մարմին, որը դրանք ստանալուն հաջորդող 5 աշխատանքային օրվա ընթացքում գրավոր տրամադրում է գնումների բողոքարկման խորհրդին: Նույն կարգի 44-րդ կետով սահմանված՝ մասնակցության իրավունք չունենալու հիմքերի առկայության դեպքում սույն կետով նախատեսված տվյալները չեն ներկայացվում լիազորված մարմին, եթե մասնակիցը կամ կոմիտեն լրացուցիչ տեղեկատվությունը ներկայացրել է մինչև հայտերի գնահատման արդյունքների հաստատման նիստին հաջորդող երրորդ աշխատանքային օրը: Լրացուցիչ տեղեկատվությունը ներկայացվում է ինչպես առաջին տեղը զբաղեցրած մասնակցի կողմից՝ կոմիտեից ստացված գրավոր

տեղեկատվությունը գնահատող հանձնաժողովին ներկայացմամբ, այնպես էլ կոմիտեի կողմից տրված նոր տեղեկատվությամբ: Ընդ որում, գնահատող հանձնաժողովի կամ քարտուղարի կողմից կոմիտեին կրկնակի հարցում չի կատարվում:

ՀՀ ՊԵԿ նախագահի 2017թ. հուլիսի 19-ի թիվ 228-Ն հրամանի համաձայն՝ սահմանված են վերհսկվող եկամուտների գծով պարտավորությունների հետևյալ հարկատեսակները՝ ԱԱՀ, շահութահարկ. եկամտային հարկ, ակցիզային հարկ, շրջանառության հարկ, արտոնագրային հարկ, բնապահպանական հարկ, ոչ ռեզիդենտի շահութահարկ, սոցիալական վճար, պետական տուրք, բնօգտագործման վճար, այլ հարկային եկամուտներ:

ՀՀ հարկային օրենսգրքի 304-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 9-րդ ենթակետի համաձայն՝ հարկային մարմինը հարկ վճարողների սպասարկման նպատակով իրականացնում է հետևյալ գործառույթները. ... իրական ժամանակում առցանց եղանակով հարկ վճարողի անձնական հաշվի քարտի (այդ թվում՝ հարկային պարտավորությունների և դրանց մարումների) դիտման հնարավորության ապահովում:

Նույն օրենսգրքի 313-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ հարկ վճարողը հնարավորություն ունի արտատպելու իր անձնական հաշվի քաղվածքը, որտեղ նշված տեղեկատվությունը համարվում է հարկային մարմնի կողմից հաստատված տեղեկատվություն և, ըստ անհրաժեշտության, ընդունվում է այլ կազմակերպությունների և ֆիզիկական անձանց կողմից:

Սույն գործի փաստերի հիման վրա Բողոքներ քննող անձն արձանագրում է, որ.

«ՀՀ տրանսպորտի, կապի և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների նախարարության կողմից շինարարական աշխատանքների ձեռքբերման նպատակով հայտարարված «ՏԿՏՏՆ-ՀԲՄԱՇՁԲ-2019/2Շ» ծածկագրով հրատապ բաց ընթացակարգի արդյունքում «Կամրջային երկաթբետոնե կոնստրուկցիաների գործարան» ՓԲԸ-ն ճանաչվել է առաջին տեղ զբաղեցնող մասնակից:

Ընթացակարգերի շրջանակներում գնահատող հանձնաժողովի կողմից 02.05.2019թ. ՀՀ պետական եկամուտների կոմիտե արված հարցումների արդյունքում պարզվել է, որ «Կամրջային երկաթբետոնե կոնստրուկցիաների գործարան» ՓԲԸ-ն հայտը ներկայացնելու (26.04.2019թ.) օրվա դրությամբ հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով ունեցել է ժամկետանց պարտավորություն՝ 336 000 ՀՀ դրամ գումարի չափով:

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ նախագահի 2017թ. հուլիսի 19-ի թիվ 228-Ն հրամանի համաձայն՝ սահմանվել են վերհսկվող եկամուտների գծով պարտավորությունների վերաբերյալ տրվող տեղեկանքի ձևը, որտեղ՝ «ՀՀ պաշտպանության ժամանակ զինծառայողների կյանքին կամ առողջությանը պատճառված վնասների հատուցման մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն՝ վճարման ենթակա դրոշմանիշայինի վճարը որպես հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով պարտավորություն, նախատեսված չէ:

Տվյալ դեպքում ՀՀ հարկային օրենսգրքի մեջբերված հոդվածների դրույթների՝ գործի փաստերի հետ համադրման արդյունքում պարզ է դառնում, որ Մասնակիցը, օգտվելով իրեն վերապահված իրավունքից, իրացրել է այն, համոզված լինելով դրա օրինականության և ճշտության մեջ՝ որպես հարկային մարմնի կողմից հաստատված տեղեկատվություն:

Ուստի, նման պայմաններում, Բողոքներ քննող անձը գտնում է, որ «Կամրջային երկաթբետոնե կոնստրուկցիաների գործարան» ՓԲԸ-ն, արտատպելով հարկ վճարողի անձնական հաշվի քարտի քաղվածքը, չէր կարող չունենալ լիարժեք և միևնույն ժամանակ օբյեկտիվ համոզմունք ստացված տեղեկատվության հավաստիության նկատմամբ:

Այսպիսով, վերոհիշյալ փաստական հանգամանքների և իրավական նորմերի լույսի ներքո, դրանց համակարգված վերլուծության արդյունքում Բողոքներ քննող անձը հանգում է այն եզրակացության, որ արձանագրված պարտավորությունը չի կարող դիտարկվել «Կամրջային երկաթբետոնե կոնստրուկցիաների գործարան» ՓԲԸ-ի՝ հայտը ներկայացնելու օրվա (26.04.2019թ.) դրությամբ հարկային մարմինների կողմից վերահսկվող եկամուտների գծով ժամկետանց պարտավորություն, քանի որ այն, ինչպես ՀՀ հարկային օրենսգրքի 313-րդ հոդվածն է սահմանում, պետք է համարվի որպես հարկային մարմնի կողմից հաստատված տեղեկատվություն, և անհրաժեշտության դեպքում ընդունվի այլ կազմակերպությունների և ֆիզիկական անձանց կողմից:

Ելնելով վերոգրյալից և ղեկավարվելով «Գնումների մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 2-րդ մասով, 50-րդ հոդվածի 7-րդ մասի 2-րդ կետով՝ ՀՀ գնումների հետ կապված բողոքներ քննող անձը

Ո Ր Ո Շ Ե Ց

ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից 13.05.2019թ. թիվ 26/26-1/7824-2019 գրությամբ «Կամրջային երկաթբետոնե կոնստրուկցիաների գործարան» ՓԲԸ-ին գնումների

գործընթացին մասնակցելու իրավունք չունեցող մասնակիցների ցուցակում ներառելու նպատակով նախաձեռնված ընթացակարգը մերժել:

ՀՀ գնումների հետ կապված բողոքներ քննող անձի ընդունած որոշումն ուժի մեջ է մտնում այն տեղեկագրում հրապարակելուն հաջորդող օրը:

ՀՀ գնումների հետ կապված բողոքներ քննող անձի ընդունած որոշումն իրավապարտադիր է, որը կարող է փոփոխվել կամ վերացվել, այդ թվում՝ մասնակի, միայն դատարանի կողմից:

**ՀՀ գնումների հետ կապված
բողոքներ քննող անձ՝**

ԼԵՎՈՆ ՕՇԱՆՅԱՆ